

Lichenologisch verslag van de driedaagse in de vallei van de Ourthe (Provincie Luxembourg, België) in september 2010

Dries Van den Broeck¹, Damien Ertz¹ & Paul Diederich²

Inleiding

In september 2010 organiseerde de VWBL een lichenologische en bryologische driedaagse in de vallei van de Ourthe. De lichenologen bezochten vier locaties in het Ardens fytogeografisch district. Enkel op locatie één werd een vrijwel volledige inventaris van de lichenen en lichenicole fungi opgesteld. Van zeldzame of kritische soorten werd materiaal verzameld. Dit wordt bewaard in de private herbaria van de deelnemers (afgekort als priv. herb.) en in BR. Het doel van dit verslag is het verschaffen van een lijst met de aangetroffen taxa en het bespreken van de meest interessante soorten. De naamgeving volgt Diederich *et al.* (2012) met uitzondering van enkele soorten die recent in andere genera geplaatst werden zoals bijvoorbeeld *Alyxoria*, *Dendrographa*, enz.

Verslag

Sommige mensen zouden dit zeker een heel saai weekend gevonden hebben. Niemand viel in het water, ondanks dat sommigen in de Ourthe gingen staan op zoek naar *Collema dichotomum*. Niemand kreeg splinters in zijn oog, ook al werd er duchtig ingehakt op de rotsen. Niemand verwondde zich aan zijn of iemand anders zijn mes. Nochtans werd er heel wat materiaal van de bomen verzameld. En 's nachts was het rustig op de camping waar de meesten van ons met tent of wagen op een grote grasvlakte stonden. Enkele personen die in een gite verbleven, iets verder langs de weg, hebben me geen vermeldenswaardige gebeurtenissen verteld. De weergoden waren ons bovendien zeer gunstig gezind.

Op lichenologisch vlak, en daar waren de meesten van ons dan toch voor gekomen, was het een zeer interessant gebeuren. Niet minder dan 228 taxa konden genoteerd worden waarbij twee lichenicole fungi, namelijk *Nectriopsis lecanodes* en *Sclerococcum sphaerale*, nieuw zijn voor België. Een derde lichenicole fungus, *Phoma foliaceiphila*, werd ook nieuw voor België gevonden maar dit werd reeds gepubliceerd in Lawrey *et al.* (2012).

De eerste dag bezochten we Le Hérou en zijn omgeving. Op de parking voor het hotel bekeken we eerst een aantal bomen en dan trokken we door het bos naar het rotsmassief. Daar werd lange tijd gezocht terwijl we steeds verder naar de

rivier afdaalden. De tweede dag bezochten we twee verschillende locaties bestaande uit rotsformaties en oud bosfragmenten. Op de eerste locatie dienden we lang te zoeken om *Collema dichotomum* te kunnen zien. Dit korstmos bevindt zich het grootste deel van het jaar onder water en wordt pas gemakkelijk zichtbaar als het waterpeil laag genoeg staat. En dat was niet het geval. De laatste dag bekeken we op een andere plaats nog enkele rotsen en het erom heen gelegen bos.

Bespreking van de meest interessante soorten

De aanwezigheid van *Collema dichotomum* (With.) Coppins & J.R. Laundon in het gebied werd reeds gepubliceerd en zal niet hier niet opnieuw besproken worden (Diederich *et al.* 2009).

Absconditella delutula (Nyl.) Coppins & H. Kilius (Loc. 1, op silicaatrotsen, Van den Broeck 4694, BR) was bekend van drie locaties in België, één in het Maasdistrict, één in het Ardens district en één in het Lotharings district (Diederich *et al.* 2012). *Absconditella delutula* werd er gevonden op zand, silicaatrotsen en dood hout in bossen en verlaten steengroeven. Hier werd dit onoglijke korstmos aangetroffen op stenen langs het pad dat van het hotel naar het rotsmassief (Le Hérou) leidt. Deze soort wordt in het studiegebied over het hoofd gezien.

Burgoa angulosa Diederich, Lawrey & Etayo (Loc. 3, op *Salix* cf. *caprea*, Diederich 17106, priv. herb.; Van den Broeck 4695, BR) een recent beschreven, facultatief lichenicole of muscicole soort, was in België bekend van één locatie in het Maasdistrict en één locatie in het Ardens district (Diederich *et al.* 2012). Maar zoals uit onderstaande lijst blijkt, is deze fungus duidelijk veel algemener. Belg., Kemp.: Kasterlee, natuurreservaat Tikkebroeken (B6.51), op *Quercus*, 2010, Van den Broeck 4727 (BR); Vlaams.: Laar (Zemst), natuurreservaat Kollintebos (D4.36), op *Alnus*, 2011, Van den Broeck 4997 (BR); Brab.: Meise, Nationale Plantentuin van België (D4.55), op *Fraxinus excelsior*, *Quercus* en *Tetradium daniellii*, 2011, Van den Broeck, 4907, 4905 en 4904 (BR); Ard.: Masbourg (Nassogne), forêt de Saint-Michel (J6.37), op *Fagus*, 2010, Van den Broeck 4862 (BR); Telin, Bois Thiry (J6.45), op *Picea abies*, 2010, Van den Broeck 4851 (BR).

Catinaria sp. (Loc. 4, op *Quercus*, Diederich 17097, priv. herb.), een nog onbeschreven soort gelijkend op *Catinaria atropurpurea* maar dan met ascosporen met drie septen. Deze soort wordt ook opgegeven van Groot-Brittannië en Zwitserland (Smith *et al.* 2009: 289). Het is reeds de derde maal dat deze soort in het studiegebied van de checklist aangetroffen wordt. De twee overige locaties zijn eveneens in België gelegen met één vondst in het Maasdistrict en één in het Ardens district (Diederich *et al.* 2012).

Cladonia rangiferina (L.) F.H. Wigg. (Loc. 3, op silicaatrotsen, Ertz 15309, BR; Diederich 17102, priv. herb.; Van den Broeck 4670, BR; Loc. 4, Van den Broeck 4652, BR) werd op twee verschillende locaties met gezonde

¹ Nationale Plantentuin van België: Domein van Bouchout, B-1860 Meise, Belgium

² Musée national d'histoire naturelle: 25 rue Munster, L-2160 Luxembourg, Luxembourg

populaties aangetroffen. We vermelden deze omdat *Cladonia rangiferina* geacht wordt sterk achteruit gegaan te zijn in het Belgisch Ardens district. In België is deze soort uit andere districten nog gekend van één locatie in het Lotharings district.

Clypeococcum cladonema (Wedd.) D. Hawksw. (Loc. 1, op *Xanthoparmelia pulla*, Diederich 17134, priv. herb.), een lichenicole fungus die enkel op *Xanthoparmelia* voorkomt, werd voordien nog maar enkele keren in het Ardens district aangetroffen (Diederich *et al.* 2012).

Homostegia piggottii (Berk. & Broome) P. Karst. (Loc. 1, op *Parmelia saxatilis*, Ertz 15272, BR), een lichenicole fungus, is in het studiegebied van de checklist slechts gekend uit België van enkele locaties in het Ardens district (Diederich *et al.* 2012). We troffen deze soort aan op één enkele tak van één enkele boom aan de oever van de Ourthe. Mogelijks speelt een hogere luchtvochtigheid hier een rol.

Lichenostigma rugosum G. Thor (Loc. 1, op *Diploschistes scruposus*, Ertz 15259, BR; Loc. 3, op *D. scruposus*, Van den Broeck 4656 BR), deze tweede opgave uit België doet vermoeden dat deze soort over het hoofd gezien wordt en waarschijnlijk even algemeen is als in Luxemburg.

Minimedusa pubescens Diederich, Lawrey & Heylen (Loc. 3, op *Salix cf. caprea*, Van den Broeck 4669, BR), een recent beschreven facultatieve lichenicole fungus, werd in het gebied van de checklist opgegeven uit België (éénmaal uit het Kempens district) en Luxemburg (enkele locaties in het Lotharings district) (Diederich *et al.* 2012). Maar zoals uit onderstaande lijst blijkt is *Minimedusa pubescens* algemener.

Belg.: Kemp.: Schoonbroek (Retie), Kerkplein (B6.51), op *Tilia*, 2010, Van den Broeck 4726, BR; Ard.: Teneville (J6.48), op *Fagus*, 2010, Van den Broeck 4827 (BR); Beauwelz (Mominies), Sart Barin (K4.12), op *Corylus*, 2010, Van den Broeck 4781 (BR)

Nectriopsis lecanodes (Ces.) Diederich & Schroers (Loc. 3, op *Peltigera neckeri*, Diederich 17105, priv. herb.; Ertz 15305, BR; Van den Broeck 4671, BR), deze lichenicole ascomycete werd niet eerder uit België opgegeven (Diederich *et al.* 2012). In Luxemburg is de soort bekend van enkele locaties in het Lotharings district en in het gebied van de checklist gelegen in Frankrijk van één enkele locatie in het Maritiem district en enkele locaties in het Lotharings district.

Opegrapha gyrocarpa Flotow (Loc. 1, op silicaatrotsen, Diederich 17135, priv. herb.) is in België bekend van één enkele locatie in het maritiem district en wordt zeer zelden aangetroffen in het Ardens district (Diederich *et al.* 2012).

Phoma foliaceiphila Diederich, Kocourk. & Etayo (Loc. 2, op *Cladonia squamosa* en *Parmelia sulcata*, Diederich 17108, 17128, priv. herb.; Ertz 15257, 15258, 15262, BR), deze lichenicole fungus werd voordien in het gebied van de checklist slechts op twee locaties aangetroffen, in Luxemburg en in Frankrijk, telkens op *Cladonia foliacea*. Nu werd hij zowel op *C. squamosa* als op *Parmelia sulcata* gevonden. *Phoma foliaceiphila* is dus niet specifiek aan één bepaalde

soort korstmoss gebonden waardoor de gastheer dus niet als een determinatiekenmerk kan gebruikt worden (Lawrey *et al.* 2012).

Pyrenidium sp. (Loc. 2, op *Dermatocarpon luridum*, Ertz 15287, BR), tot nu toe werden van dit lichenicole genus twee soorten opgegeven uit het gebied van de checklist, *P. actinellum* en *P. hetairizans*. Dit genus wordt momenteel gerevisieerd door Navaro *et al.*

Sclerococcum sphaerale (Ach.) Fr. (Loc. 1, op *Pertusaria corallina*, Ertz 15254, BR, Van den Broeck 4655, BR), deze lichenicole fungus is in het gebied van de checklist bekend van enkele locaties uit Luxemburg. Wordt hier voor de eerste maal opgegeven van België. Wordt slechts op één enkel thallus aangetroffen. Tijdens een nieuw bezoek in 2012 bleek deze soort nog steeds aanwezig.

Tremella coppinsii Diederich & Marson (Loc. 1, op *Platismatia glauca*, Diederich 17118, 17120, priv. herb.; Ertz 15273, BR), deze lichenicolole basidiomycete was bekend van België van enkele locaties in het Ardens district en van één locatie in het Lotharings district (Diederich *et al.* 2012). Wordt enkel gevonden op takken aan de oever van de Ourthe in omstandigheden gekenmerkt door een hogere luchtvochtigheid.

Geciteerde literatuur

- Diederich P., Ertz D., Van den Broeck D., van den Boom P., Brand M. & Sérusiaux E. (2009). New or interesting lichens and lichenicolous fungi from Belgium, Luxembourg and northern France. XII. Bull. Soc. Nat. luxemb. 110: 75-92.
- Diederich P., Ertz D., Stapper N., Sérusiaux E., Van den Broeck D., van den Boom P. & Ries C. (2012). The lichens and lichenicolous fungi of Belgium, Luxembourg and northern France. URL: <http://www.lichenology.info> [raadpleging: 24.04.2012].
- Smith C.W., Aptroot A., Coppins B.J., Fletcher A., Gilbert O.L., James P.W. & Wolesey P.A. (2009) – The lichens of Great Britain and Ireland. British Lichen Society, London, 1046 p.
- Lawrey J.D., Diederich P., Nelsen M.P., Freebury C., Van den Broeck D., Sikaroodi M. & Ertz D. (2012). Phylogenetic placement of lichenicolous *Phoma* species in the Phaeosphaeriaceae (Pleosporales, Dothideomycetes). *Fungal Diversity* 55: 195-213.

Deelnemers

Paul Diederich, Jean-Pierre Duvivier, Damien Ertz, Herwig Meeus, Bernadette Mora, Emmanuël Sérusiaux, Gerard Toury, Dries Van den Broeck, Maaike Vervoort, Micheline Wegh.

Locaties

1. België (Ard.), vallei van de Ourthe, ten zuidwesten van Nadrin (Houffalize), Le Hérou, silicaatrotsen, oud-bosfragmenten, gesteenten langs de rivier (J7.15), 10.09.2010
2. België (Ard.), vallei van de Ourthe, ten zuidwesten van Engreux (Houffalize), silicaatrotsen, oud-bosfragmenten, gesteenten langs en in de rivier (J7.25), 11.09.2010
3. België (Ard.), vallei ten westen van Bertogne, silicaatrotsen, oud bosfragmenten, bomen langsheen meer (J7.34), 11.09.2010
4. België (Ard.), vallei van de Ourthe, ten noordwesten van Engreux (Houffalize), silicaatrotsen, oud-bosfragmenten (J7.25), 12.09.2010

Soortenlijst

Absconditella delutula 1 (Sil); *Acarospora fuscata* 1 (Sil), 3 (Sil); *Alyxoria ochrocheila* 1 (Car), 2 (Cor); *Anisomeridium polypori* 2 (Que); *Arthonia atra* 1 (Car), 2 (Car); *Arthonia didyma* 1 (Bet), 2 (Car); *Arthonia punctiformis* 1 (Que); *Arthonia radiata* 1 (Car), 3 (Car), 4 (Ace); *Arthonia ruana* 1 (Car), 3 (Car); *Arthonia spadicea* 1 (Car), 2 (Que), 3 (Aln); *Arthonia vinosa* 1 (Que), 2 (Que), 4 (Que); *Arthopyrenia analepta* 1 (Que), 4 (Sor); *Aspicilia aquatica* 2 (Sil); *Aspicilia caesiocinerea* 1 (Sil), 4 (Sil); *Athelia arachnoidea* 3 (Sal); *Bacidia trachona* 1 (Pic); *Bacidina inundata* 1 (Sil); *Bacidina sulphurella* 1 (Car); *Baeomyces rufus* 1 (Sil), 2 (Sil), 4 (Sil); *Biatora globulosa* 3 (Que); *Botryolepraria lesdainii* 1 (Sil), 2 (Sil), 3 (Sil); *Bryoria fuscescens* 1 (Que); *Buellia aethalea* 1 (Sil); *Buellia badia* 1 (Sil); *Buellia griseovirens* 1 (Que); *Buellia punctata* 1 (Sil); *Burgoa angulosa* 3 (Sal); *Calicium adpersum* 2 (Que); *Calicium glaucellum* 1 (Hou), 4 (Hou); *Calicium salicinum* 2 (Que); *Caloplaca chrysodeta* 1 (Sil), 2 (Sil); *Caloplaca subpallida* 1 (Sil), 4 (Sil); *Candelariella coralliza* 1 (Sil), 4 (Sil); *Candelariella reflexa* 1 (Que), 3 (Sal), 4 (Ace); *Catillaria nigroclavata* 1 (Que); *Catinaria* sp. 4 (Que); *Chaenotheca brunneola* 1 (Hou); *Chaenotheca chrysocephala* 3 (Que); *Chaenotheca ferruginea* 1 (Que), 2 (Pic), 3 (Bet), 4 (Que); *Chaenotheca furfuracea* 1 (Que), 2 (Que); *Chaenotheca trichialis* 1 (Que), 4 (Bet); *Chrysothrix candelaris* 1 (Que), 2 (Que), 3 (Bet), 4 (Bet); *Chrysothrix chlorina* 1 (Sil), 3 (Sil), 4 (Sil); *Cladonia arbuscula* subsp. *squarrosa* 1 (Sil), 3 (Sil); *Cladonia cervicornis* 1 (Sil); *Cladonia coccifera* 1 (Sil); *Cladonia coniocraea* 1 (Que), 2 (Hou); *Cladonia digitata* 1 (Hou), 2 (Hou), 3 (Sil), 4 (Hou); *Cladonia fimbriata* 2 (Hou), 4 (Hou); *Cladonia floerkeana* 1 (Hou), 2 (Sil); *Cladonia furcata* subsp. *furcata* 1 (Sil), 2 (Sil), 3 (Sil); *Cladonia gracilis* 1 (Sil), 3 (Sil), 4 (Sil); *Cladonia grayi* 4 (Sil); *Cladonia macilenta* 1 (Hou), 2 (Sil), 4 (Hou); *Cladonia ochrochlora* 2 (Hou), 4 (Hou); *Cladonia parasitica* 2 (Str); *Cladonia polydactyla* 1 (Sil), 2 (Que), 4 (Pic); *Cladonia portentosa* 1 (Sil), 3 (Sil), 4 (Sil); *Cladonia ramulosa* 1 (Sil), 2 (Sil), 4 (Sil); *Cladonia rangiferina* 3 (Sil), 4 (Sil); *Cladonia scabriuscula* 4 (Sil); *Cladonia squamosa* 1 (Sil), 2 (Sil),

3 (Sil); *Cladonia subulata* 1 (Sil), 2 (Sil), 4 (Sil); *Cladonia uncialis* subsp. *biuncialis* 1 (Sil), 4 (Sil); *Clypeococcum cladonema* 1 (X. pul); *Coenogonium pineti* 1 (Que), 2 (Que), 3 (Aln), 4 (Que); *Collema dichotomum* 2 (Sil); *Collema flaccidum* 1 (Sil), 2 (Sil); *Cystocoleus ebeneus* 1 (Sil); *Dendrographa latebrarum* 1 (Sil), 3 (Sil), 4 (Sil); *Dermatocarpon luridum* 2 (Sil); *Dibaeis baeomyces* 1 (Sil); *Diploschistes scruposus* 1 (Sil), 3 (Sil), 4 (Sil); *Endococcus brachysporus* 3 (P. tub); *Enterographa hutchinsiae* 2 (Sil); *Enterographa zonata* 1 (Sil), 4 (Sil); *Evernia prunastri* 1 (Que), 2 (Tak), 3 (Sal), 4 (Bet); *Fellhanera bouteillei* 1 (Pic), 3 (Pic); *Fellhanera subtilis* 3 (Pic); *Fellhanera viridisorediata* 1 (Pic), 3 (Pic); *Fellhaneropsis myrtillicola* 3 (Pic); *Fellhaneropsis vezdae* 1 (Car); *Flavoparmelia caperata* 1 (Que), 2 (Fag), 3 (Sal), 4 (Que); *Fuscidea cyathoides* 1 (Sil); *Fuscidea lightfootii* 1 (Que); *Graphis scripta* s. l. 1 (Car), 2 (Car), 3 (Car), 4 (Que); *Haematomma ochroleucum* 2 (Sil); *Homostegia piggotii* 1 (P. sax); *Hypocenomyce scalaris* 1 (Que), 3 (Bet); *Hypogymnia physodes* 1 (Que), 2 (Car), 3 (Bet), 4 (Bet); *Hypogymnia tubulosa* 1 (Que), 2 (Tak), 4 (Pic); *Hypotrachyna revoluta* 1 (Ace), 3 (Aln); *Illosporopsis christiansenii* 3 (P. ten); *Jamesiella anastomosans* 1 (Que); *Lasallia pustulata* 1 (Sil); *Lecanactis abietina* 1 (Que), 2 (Que); *Lecania cyrtella* 1 (Sam), 3 (Sal); *Lecania cyrtellina* 3 (Que); *Lecania naegelii* 3 (Sal); *Lecanora carpinea* 1 (Que); *Lecanora chlorotera* 1 (Que), 3 (Sal), 4 (Ace); *Lecanora conizaeoides* 4 (Pic); *Lecanora expallens* 1 (Que), 2 (Que), 4 (Que); *Lecanora orosthea* 1 (Sil), 3 (Sil), 4 (Sil); *Lecanora polytropia* 1 (Sil), 4 (Sil); *Lecanora rupicola* subsp. *rupicola* 1 (Sil); *Lecanora saligna* 1 (Hou); *Lecanora subcarnea* 1 (Sil), 2 (Sil), 3 (Sil), 4 (Sil); *Lecanora symmicta* 1 (Hou), 3 (Sal); *Lecidea fuscoatra* 1 (Sil); *Lecidella elaeochroma* 1 (Car), 2 (Car), 3 (Ace), 4 (Ace); *Lecidella scabra* 1 (Sil); *Lepraria crassissima* 2 (Sil); *Lepraria incana* 1 (Que), 2 (Que), 4 (Ace); *Lepraria lobificans* 1 (Car), 2 (Car); *Lepraria membranacea* 1 (Sil), 2 (Que), 3 (Bet), 4 (Que); *Lichenocodium erodens* 1 (P. gla), 2 (C. con), 4 (H. phy); *Lichenostigma cosmopolites* 1 (X. con); *Lichenostigma elongatum* 1 (A. cae); *Lichenostigma rugosum* 1 (D. scr), 3 (D. scr); *Marchandiobasidium aurantiacum* 3 (P. ten); *Marchandiomyces corallinus* 1 (L. pus, P. sul); *Melanelia disjuncta* 1 (Sil); *Melanelixia fuliginosa* 1 (Sil), 2 (Sil), 3 (Sil); *Melanelixia glabrata* 1 (Que), 2 (Ace), 3 (Que), 4 (Que); *Melanelixia subaurifera* 1 (Que), 3 (Sal), 4 (Que); *Melanohalea exasperatula* 1 (Cas); *Micarea botryoides* 1 (Sil); *Micarea leprosula* 1 (Sil); *Micarea micrococca* 3 (Aln), 4 (Que); *Micarea nitschkeana* 1 (Sch); *Micarea prasina* 1 (Que); *Microcalicium arenarium* 1 (P. luc), 4 (P. luc); *Minimedusa pubescens* 3 (P. ten); *Mycoblastus fucatus* 1 (Que), 4 (Ace); *Nectriopsis lecanodes* 3 (P. nec); *Ochrolechia androgyna* s. l. 2 (Fag), 4 (Que); *Opegrapha gyrocarpa* 1 (Sil); *Opegrapha rufescens* 2 (Car); *Opegrapha vermicellifera* 1 (Car); *Opegrapha vulgata* 1 (Car); *Paranectria oropensis* 1 (P. ten); *Parmelia saxatilis* 1 (Que), 2 (Fag), 3 (Sor), 4 (Que); *Parmelia sulcata* 1 (Que), 3 (Sal), 4 (Que); *Parmelina tiliacea* 3 (Sal); *Parmeliopsis ambigua* 1 (Que), 2 (Que), 3 (Car); *Parmotrema perlatum* 1 (Sal); *Peltigera horizontalis* 1 (Ace), 3 (Ter); *Peltigera neckeri* 3

(Ter); *Peltigera praetextata* 1 (Sil), 3 (Ter); *Pertusaria albescens* 1 (Que); *Pertusaria amara* 1 (Que), 2 (Car), 3 (Sor), 4 (Que); *Pertusaria aspergilla* 1 (Sil); *Pertusaria corallina* 1 (Sil); *Pertusaria coronata* 2 (Car); *Pertusaria flavicans* 1 (Que); *Pertusaria hymenea* 1 (Car), 2 (Car); *Pertusaria lactea* 4 (Sil); *Pertusaria leioplaca* 1 (Car), 2 (Car); *Pertusaria pertusa* 1 (Car), 2 (Fag); *Phaeophyscia orbicularis* 1 (Cas); *Phlyctis argena* 1 (Car), 2 (Fag), 3 (Sal), 4 (Ace); *Phoma foliaceiphila* 2 (C. sqa, P. sul); *Physcia adscendens* 3 (Sal); *Physcia ai-polia* 3 (Sal); *Physcia caesia* 1 (Cas); *Physcia tenella* 1 (Que), 3 (Sal); *Placynthiella icmalea* 1 (Hou), 2 (Bet); *Platismatia glauca* 1 (Que), 2 (Tak), 3 (Que), 4 (Que); *Polysporina simplex* 1 (Sil); *Porina aenea* 1 (Car), 3 (Car), 4 (Ace); *Porina chlorotica* 3 (Sil); *Porina lectissima* 2 (Sil); *Porina leptalea* 1 (Car), 2 (Ace), 4 (Car); *Porpidia cinereoatra* 1 (Sil); *Porpidia crustulata* 4 (Sil); *Porpidia macrocarpa* 4 (Sil); *Porpidia soledizodes* 1 (Sil); *Porpidia tuberculosa* 1 (Sil), 2 (Sil), 3 (Sil), 4 (Sil); *Protoparmelia atriseda* 1 (Sil); *Pseudevernia furfuracea* 1 (Que), 2 (Car), 4 (Pic); *Psilolechia lucida* 1 (Sil), 3 (Sil), 4 (Sil); *Punctelia subrudecta* 1 (Cas); *Pyrenidium* sp. 2 (D. lur); *Pyrrhospora rubiginans* 1 (Sil), 3 (Sil); *Racodium rupestre* 1 (Sil); *Ramalina farinacea* 1 (Que), 3 (Sal), 4 (Que); *Ramalina pollinaria* 1 (Sil); *Reichlingia leopoldii* 1 (Pic), 2 (Sil), 3 (Sil), 4 (Sil); *Rhizocarpon geographicum* s. l. 1 (Sil), 3 (Sil); *Rhizocarpon lecanorinum* 1 (Sil); *Rhizocarpon reductum* 1 (Sil), 4 (Sil); *Rinodina atrocinerea* 1 (Sil); *Rinodina oxydata* 1 (Sil), 2 (Sil); *Ropalospora viridis* 1 (Cas), 2 (Ace), 3 (Cas), 4 (Ace); *Sclerococcum sphaerale* 1 (P. cor); *Scoliciosporum sarothamni* 1 (Sar); *Scoliciosporum umbrinum* 1 (Sil); *Sparria endlicheri* 2 (Sil); *Sphaerophorus globosus* 3 (Que), 4 (Sil); *Staurothele fissus* 2 (Sil); *Stenocybe pullatula* 1 (Aln), 3 (Aln); *Stigmidium microspilum* 1 (G. scr), 2 (G. scr); *Szyzgospora physciacearum* 3 (P. ten); *Taeniolella punctata* 3 (G. scr); *Tephromela atra* 1 (Sil), 3 (Sil), 4 (Sil); *Trapelia coarctata* 1 (Sil); *Trapelia glebulosa* 1 (Sil), 4 (Sil); *Trapelia placodioides* 1 (Sil), 4 (Sil); *Trapeliopsis flexuosa* 1 (Hou); *Trapeliopsis granulosa* 1 (Hou), 4 (Hou); *Trapeliopsis pseudogranulosa* 4 (Ter); *Tremella coppinsii* 1 (P. gla).

Legenda soortenlijst: De cijfers verwijzen naar de bezochte locaties; afkortingen: Ace: *Acer*; Aln: *Alnus*; A. cae: *Aspicilia caesiocinerea*; Bet: *Betula*; Car: *Carpinus*; Cas: *Castanea*; Cor: *Corylus*; C. con: *Cladonia coniocraea*; C. sqa: *Cladonia squamosa*; D. lur: *Dermatocarpon luridum*; D. scr: *Diploschistes scruposus*; Fag: *Fagus*; G. scr: *Graphis scripta*; Hou: Hout; H. phy: *Hypogymnia physodes*; L. pus: *Lasallia pustulata*; M. fuc: *Mycoblastus fucatus*; P. sul: *Parmelia sulcata*; P. nec: *Peltigera neckeri*; P. cor: *Pertusaria corallina*; P. ten: *Physcia tenella*; Pic: *Picea abies*; P. gla: *Platismatia glauca*; P. sul: *Parmelia sulcata*; P. tub: *Porpidia tuberculosa*; P. luc: *Psilolechia lucida*; Que: *Quercus petraea/robur*; Sal: *Salix*; Sam: *Sambucus*; Sar: *Sarothamnus*; Scr: struik; Sil: silikaatrots; Sor: *Sorbus*; Str: stronk; Tak: op de grond gevallen tak; Ter: terrestrisch; X. con: *Xanthoparmelia conspersa*; X. pul: *Xanthoparmelia pulla*